

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Metodyka badań terenowych - ćwiczenia , PG_00168031						
Kierunek studiów	Archeologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Andrzej Kasprzak				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Andrzej Kasprzak				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		20.0	52
Cel przedmiotu	Celem ćwiczeń jest przygotowanie studentów do obycia praktyk wykopaliskowych i przyszłej pracy. Są one nastawione na praktyczne wykorzystanie teoretycznej wiedzy o rodzajach badań terenowych, historii ich rozwoju ze szczególnym naciskiem na badania wykopaliskowe, metod ich prowadzenia i postępowaniu od momentu przygotowań do pełnej realizacji.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ARCHL3_K06] Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: -przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych -dbałości o dorobek i tradycje zawodu archeologa	Ma świadomość problemów etycznych związanych z prowadzeniem badań terenowych, zdaje sobie sprawę z własnej odpowiedzialności za postrzeganie zawodu archeologa.	[SK5] realizacja zadania problemowego [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHL3_K03] Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego w zakresie edukacji i promocji dziedzictwa archeologicznego	Wykazuje otwartość na kooperację z różnymi grupami społecznymi w celu rozpowszechniania wartościowej wiedzy archeologicznej i promocji ochrony dziedzictwa archeologicznego, wykazuje gotowość do inicjowania takich działań.	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHL3_K05] Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	Ma świadomość wagi prowadzenia badań terenowych w sposób optymalny pod względem merytorycznym i ekonomicznym.	[SK5] realizacja zadania problemowego [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHL3_U02] Potrafi poprawnie dobierać i stosować właściwe metody i narzędzia właściwe dla pracy archeologa (w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjnych), w celu rozwiązywania złożonych i nietypowy problemów z zakresu archeologii	Potrafi poprawnie dobierać i stosować właściwe metody i narzędzia właściwe dla pracy terenowej archeologa.	[SU6] demonstracja umiejętności praktycznych [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHL3_W04] Zna różne kierunki badań archeologicznych, takich, jak archeologia procesualna, kognitywna, kontekstualna, gender studies itp.	Zna różne kierunki badań archeologicznych i ich wpływ na metodykę badań terenowych, zna historię rozwoju badań archeologicznych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	Potrafi samodzielnie planować i organizować pracę związaną z realizacją zadań z metodyki badań terenowych.	[SU6] demonstracja umiejętności praktycznych [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHL3_K04] Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego w zakresie ochrony i zarządzania dziedzictwem archeologicznym	Wykazuje otwartość na kooperację z różnymi grupami społecznymi w celu rozpowszechniania wartościowej wiedzy archeologicznej i promocji ochrony dziedzictwa archeologicznego, wykazuje gotowość do inicjowania takich działań.	[SK6] demonstracja umiejętności praktycznych [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Wykazuje krytycyzm w stosunku do pozyskiwania źródeł archeologicznych w sposób niezgodny z metodyką.	[SK5] realizacja zadania problemowego [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHL3_K02] Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych	Ostrożnie ocenia własną wiedzę i umiejętności i wykazuje otwartość na opinie ekspertów w przypadku problemów związanych z prowadzeniem badań terenowych.	[SK5] realizacja zadania problemowego [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ARCHL3_W08] Zna i rozumie podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z archeologią	Zna i rozumie podstawowe ekonomiczne, prawne oraz etyczne uwarunkowania badań terenowych archeologii.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_W06] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu najważniejsze teorie, metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa	Zna najważniejsze metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologii polowej, rozumie kontekst ich stosowania.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	Ćwiczenia obejmują praktyczne czynności warsztatowe związane z prowadzeniem badań wykopaliskowych. Ćwiczenia w terenie: - prezentacja i nauka zastosowania podstawowych instrumentów pomiarowych, - obsługa niwelatora, pomiary wysokościowe i wykonanie ciągu niwelacyjnego - wytyczanie wykopów z użyciem podstawowych przyrządów mierniczych oraz sprzętu geodezyjnego - zakładanie siatki pomiarowej, stabilizacja punktów w terenie - rysowanie planów i profili		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Wstęp do archeologii. Umiejętność liczenia i wykonywania podstawowych działań matematycznych, wykonania rysunku technicznego.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Realizacja zadań do samodzielnego rozwiązania przez studenta	50.0%	40.0%
	Kolokwium	51.0%	60.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	P. Barker, <i>Techniki wykopalisk archeologicznych</i> , Warszawa 1994 W. Brzeziński, Z. Kobyliński (red.), <i>Wykrywacze metali a archeologia</i> , Warszawa 1999. A. Buko, P. Urbańczyk (red.), <i>Archeologia w teorii i praktyce</i> , Warszawa 2000. E. Harris, <i>Zasady stratygrafii archeologicznej</i> , Warszawa 1989. W. Hensel, <i>Teoria i praktyka badań archeologicznych</i> , vol. 1, Wrocław 1986. Z. Kobyliński (red.), <i>Pierwsza pomoc dla zabytków archeologicznych</i> , Warszawa 1998. Z. Kobyliński (red.), <i>Metodyka ratowniczych badań archeologicznych</i> , Warszawa 1999. Z. Kobyliński(red.), <i>Metodyka badań archeologiczno-architektonicznych</i> , Warszawa 1999. D. Ławecka, <i>Wstęp do archeologii</i> , Warszawa 2003. C. Renfrew, P. Bahn, <i>Archeologia. Teorie, metody, praktyka</i> , Warszawa 2002. K. Misiewicz, <i>Geofizyka archeologiczna</i> , Warszawa 2006.	

	Uzupełniająca lista lektur A. Bitner-Wróblewska i in., <i>Nowe możliwości wykorzystania metody planigraficznej w badaniach archeologicznych</i>, Archeologia Polski, t. 41/1-2, 1996, s. 7-38 W. Brzeziński (red.), <i>Metody badań wykopaliskowych</i>, Warszawa 2000. K. Czajkowski, M. Gładki, <i>Zastosowanie cyfrowej fotogrametrii naziemnej w dokumentacji architektonicznej i archeologicznej</i>, Monumenta Studia i Materiały KOBiDz, t.1, red. J. Gąssowski, Warszawa 2004, s. 37-56 S. Czopek, <i>Wstęp do muzealnictwa i konserwatorstwa archeologicznego</i>, Rzeszów 2000. W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński (red.), <i>Metody. Źródła. Dokumentacja</i>, Funeralna Lędnickie, spotkanie 11, Poznań 2009. A. Gołębnik, <i>Organizacja badań i podstawowe założenia metodyczne</i>, [w:] <i>Badania archeologiczne terenu przyszłego Centrum Dominikańskiego w Gdańsku</i>, A. Gołębnik (red.), Światowit, Suplement Series P: Prehistoryk and Middle Ages, vol. 6, 2001, s. 37-90. A. Gołębnik, <i>Z definicją czy bez, czyli rzecz o warstwach</i>, [w:] <i>Archeologia Et Historia Urbana</i>, Elbląg 2004, s. 351-362. R.T. Hester, F. R. Heizer, A. J. Graham, <i>Field methods in Archaeology</i>, London 1975. W. Hensel, G. Donato, S. Tabaczyński (red.), <i>Teoria i praktyka badań archeologicznych</i>, Wrocław 1986. Ł. Sławik, R. Zapłata, <i>LIDAR w archeologii zagadnienia wprowadzające</i>, (w:) <i>Digitalizacja dziedzictwa archeologicznego - wybrane zagadnienia</i>, (red.) R. Zapłata, Lublin 2011, s. 207-232, A. Walanus, T. Goslar, <i>Datowanie radiowęglowe</i>, Kraków 2009.	
	Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	- Jak założyć wykop archeologiczny przy użyciu taśmy mierniczej oraz niwelatora? - Jak założyć wykop archeologiczny przy użyciu tachimetru? - Jakie metody geofizyczne stosowane są w archeologii? - Jak wykonać rysunek techniczny profilu stratygraficznego? - Jak wypełnić kartę KEZAL na podstawie danych zgromadzonych w toku badań terenowych? - Jak przeprowadzić badania wykopaliskowe na stanowisku osadowym? - Jak przeprowadzić badania wykopaliskowe na stanowisku cmentarnym? - Jak przeprowadzić badania powierzchniowe?
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.